

formální jak co se týče příslušnosti soudu, tak nutně pak i co se týče řízení, (tuzemští soudové mohou vždy jednati jen v mezích domácího soudního řádu § 39 j. n.), takže ohledně nemovitostí jest to lhostejno, je-li vlastníkem osoba domácí či cizí a tu zase cizí osoba exterritoriality požívající, jakouž ovšem je i každý cizí stát, a proto čl. IX j. n. říká, že se tuzemská pravomoc soudní i na jejich nemovitosti vztahuje. K soudní pravomoci však náleží jak proces tak exekuce. Z toho jde, že, pokud jde o nemovitosti v tuzemsku ležící, i cizí stát platí jen za soukromou osobu, a tu zase předpisuje § 33 obč. zák., jímž tedy čl. 239 lit. g) sml. Trian. musí býti nutně doplněn, že cizinci mají stejné občanské t. j. soukromoprávní povinnosti jako domácí a výsledkem je, že na nemovitosti cizího státu v tuzemsku ležící možno vésti exekuci zrovna tak, jako na nemovitosti domácích lidí. Teprve kdyby šlo o jinou exekuci proti cizímu státu, než na zdejší nemovitost, nemohly by ji zdejší soudy povolit a vykonati, protože tu by cizí stát nebyl na roveň postaven zdejšímu příslušníku a nemohly by ji povolit a provést ani zde, neřku-li by dožadovaly o její výkon soudy onoho cizího státu, které by ovšem nebyly povinny dožádání vyhověti. Kdyby šlo o soukromníka dotyčného cizího státu, měl by hořejší zákon ovšem průchod i ohledně exekuce na movitosti jeho v tuzemsku se nalézající, protože soukromník i ohledně nich je podle § 33 obč. zák. postaven na roveň občanu domácímu.

Čís. 8001.

Obchodním zmocněncem podle čl. 47 obch. zák. jest zaměstnanec, jež principál zmocňoval k vybírání trhovích cen od zákazníků a poslal ho, by se zákazníkem vyřídil jeho požadavek, by směl dluh spláceti. Pro objem plné moci obchodního zmocněnce není směrodatným rozsah příkazu, nýbrž rozsah plné moci, jak se jevila na venek. Překročil-li obchodní zmocněnec objem plné moci, jde to na vrub principála, když to tento v předchozích případech trpěl.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1928, Rv I 1232/27.)

Proti žalobě o zaplacení kupní ceny za dodané zboží namítla žalovaná předčasnost žaloby, ježto jí byly povoleny žalobcovým účetním Josefem R-em měsíční splátky, které dodržuje. **O b a n i ž š í s o u d v** uznaly podle žaloby, **N e j v y š š í s o u d** zrušil rozsudek odvolacího soudu a vrátil mu věc, by o odvolání dále jednal a znovu rozhodl.

D ů v o d y:

Dovolacímu důvodu nesprávného právního posouzení věci (§ 503 čís. 4 c. ř. s.) nelze upřítí oprávnění. Odvolací soud zjistil, že žalobcův obchodní pomocník Josef R., jenž pravidelně obstarává účetnictví a korespondenci v žalobcově závodě, ku přímému žalobcovu příkazu navštěvuje zákazníky, by přinášel jich objednávky neb inkasoval u nich peníze (trhové ceny), že však není oprávněn obchody uzavírat, nýbrž.

že rozhoduje o přijetí objednávek R-em přinesených sám žalobce, jenž nevyřídil také vždy veškerý objednávky R-em zprostředkované, a že není též R. oprávněn povolovati splátky. První soud zjistil kromě toho, že Josef R. sám obchod se žalovanou uzavřel a k ní docházel k inkasu. Dále zjistil odvolací soud, že Josef R. dostavil se k žalované po jejím dopisu ze dne 3. listopadu 1926, v němž žádala povolení splátek a tam s ní ujednala, že může spláceti dluh měsíčně po 500 Kč, počínajíc prosincem 1926 v kterýkoli den v měsíci, neboť prý jest přirozeno, že dopis ten byl žalobci podnětem k jednání o splátkách, z čehož vyplývá, že i odvolací soud byl toho přesvědčení, že žalobce poslal svého obchodního pomocníka Josefa R. k žalované, by s ní jednal o žádaných splátkách. Že Josef R. mimo to byl posílán žalobcem k žalobkyni k inkasu trhových cen a splátek, vyplývá nejen ze zjištění odvolacího soudu, že ho žalobce posílal k inkasu s kvitancemi nevyplněnými, jež pak vyplňoval dle výše vybraného peníze, nýbrž i z předložených účtů, z nichž patrně, že R. svým jménem potvrzoval příjem peněz na účtech ze dne 22. dubna, 4. května, 25. června a 9. prosince 1925. Není proto správným právní názor odvolacího soudu, že Josef R. nebyl žalobcovým obchodním zmocněncem podle čl. 47 obch. zák., když jest zjištěno, že byl zaměstnán v jeho závodě a žalobce ho zmocňoval k vybírání trhových cen od zákazníků a když ho poslal, by se žalobkyní vyřídil její požadavek, by směla dluh spláceti, což oboje spadá zajisté pod pojem právních jednání, jež obyčejně s sebou přináší provozování žalobcova obchodu. Není rozhodným, zda obchodnímu pomocníku byl dán příkaz všeobecně, či toliko v jednotlivém případě, by peníze vybíral, splátkové požadavky vyřizoval, poněvadž pro objem plné moci obchodního pomocníka podle čl. 47 obch. zák. není směrodatným rozsah příkazu, nýbrž rozsah plné moci, jak se jevila na venek. Překročil-li obchodní pomocník objem plné moci, jde to na vrub principála, když to trpěl v předchozích případech, neboť zachování se principálovo při vyřízení dřívějších právních jednání obchodního zmocněnce jest směrodatné pro objem jeho plné moci. Zákazník smí, není-li zvláštních důvodů k podezření, důvěřovati údajům obchodního zmocněnce o objemu jeho plné moci ať se staly výslovně nebo toliko mlčky a zneužití plné moci jde v pochybnostech na vrub principála. Tomu nevádí v tomto případě, že na účtech byla vytištěna poznámka, že se prodává za hotové a že peníze dlužno platiti přímo, že nikdo není oprávněn peníze přijímati, když skutečné zachování se principála tomu zřejmě odporovalo. Nechtěl-li žalobce, by objem oprávnění Josefa R-a byl zákaznicí nesprávně vykládán, měl jí objem jeho plné moci oznámiti a jest na něm, by dokázal, že žalovaná znala obmezený objem plné moci a že se své strany učinil vše, co podle pravidelného obchodního styku dostačuje, by třetí osoba vědomosti té nabyla. Naproti tomu bylo věcí žalované prokázati mimořádné okolnosti, že přes opatření žalobcovo bez své viny omezení plné moci Josefa R-a neznala. Odvolací soud zabýval se sice objemem plné moci obchodního pomocníka, pokud se týká vnitřního poměru mezi principálem a pomocníkem (příkaz), nikoli však tím, jak se jevila jeho plná moc na venek, zejména proti žalované, zda tato mohla důvodně za to míti, že Josef R. jest vzhledem k zjištěním shora

uvedeným též oprávněn povolití jí splátky, které s ní skutečně ujednal. Následkem mylného právního posouzení odvolacího soudu, že jest rozhodným pouze obsah příkazu, daného obchodnímu plnomocníku, a nikoli okolnost, jak se jeho plná moc jeví na venek, neučinil odvolací soud potřebná v tom směru zjištění, takže zůstalo řízení odvolací v tomto směru kusým a neúplným (§ 503 čís. 2, 496 čís. 3 a 513 c. ř. s.).

Čís. 8002.

Provisní fond poštovního a telegrafního ústavu při ministerstvu pošt a telegrafů jest samostatnou právníckou osobou od státu rozdílnou.

Podle výnosů ministerstva pošt a telegrafů ze dne 25. října 1919, čís. 32024-II a ze dne 3. března 1921 čís. 13085-I jest volným úřednickým silám zaručeno vyplácení služebních požitků v plné míře i po dobu nemoci, činící je neschopny ke službě, nejdéle však na jeden rok, jako smluvní závazek poštovního eráru náhradou za povinné nemocenské pojištění, bez ohledu na to, zda nemoc souvisí s výkonem služby.

(Rozh. ze dne 26. dubna 1928, Rv I 1461/27.)

Žalobkyně, bývalá poštovní úřednice, domáhala se na československém eráru mimo jiné služebního platu za jeden rok, náhrady za neposkytnutí léčení v lázních a měsíční renty počínajíc 7. květnem 1925. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Pokud se týče právního posouzení, není správným tvrzení odvolatelky, že soud prvního stádu je toho názoru, že jí nepřisluší zažalovaný nárok proto, že nebyla v době propuštění hlášena nemocnou. Žalobní nárok svým důvodem nebyl po právu uznán proto, že říditelství pošt a telegrafů v Brně bylo oprávněno žalobkyni jako volnou úřednickou sílu výpomocnou propustiti bez výpovědi, když se ve službě neosvědčila. A tato okolnost jest spisy říditelství zjištěna. V takovém případě přísluší požitky služební jen do dne propuštění, poněvadž se platí jen při skutečném výkonu služby. Nárok na požitky po dobu jednoho roku by žalobkyni příslušel jen tehdy, kdyby bylo prokázáno, že v době propuštění byla nemocnou, nemoc byla úředním nebo státním lékařem uznána a byla v souvislosti s poštovní službou. V tom směru je však znaleci zjištěno, že žalobkyně v době propuštění byla tělesně zdravá, že však v duševním jejím stavu jsou patrné význačné a závažné poruchy vesměs rázu chorobného, které nelze uvést v příčinnou souvislost s výkonem služby poštovní, poněvadž příčiny jich vzniku jsou docela jiné a byly by se určitě dostavily i v každém jiném prostředí. Rovněž vyslovil znalec, že tu není příčinná souvislost mezi chorobou žalobkyně a poštovní službou. Následkem toho je také pro rozhodnutí sporu zcela lhostejno, že lékaři doporučili žalobkyni po propuštění ze služby fondu sociální péče k léčení. Názor prvního soudu, že provisní fond poštovního a telegrafního ústavu při ministerstvu pošt a telegrafů je samostatnou právníckou osobou, odpovídá stanovám. Podle nich jest samostatným majetkovým podmětem, jejž spravuje ministerstvo pošt a telegrafů.